

Yksityishenkilö

Pellon parantaminen pilaantumattomilla ylijäämämailla

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN (YVA-menettely) SOVELTAMISESTA YKSITTÄISTAPAUKSESSA

HANKE

Pellon parantaminen pilaantumattomilla ylijäämämailla, Vihti,

HANKKEESTA VASTAAVA

Yksityishenkilö:

Yhteyshenkilö:

Milla Siiri, YIP Ympäristöinsinööripalvelut Oy, milla.siiri(a)yip.fi

ASIAN VIREILLE TULO

Hankkeesta vastaava on pyytänyt 12.11.2020 Uudenmaan ELY-keskukselta päätöstä siitä, edellytetäänkö pellonparannushankkeessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Päätöstä on pyydetty kahdesta vaihtoehtoisesta hyödynnettävän ylijäämämaan määrästä, jotka ovat 51 000 t ja 100 000 t vuodessa.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT

Hankkeesta vastaava on toimittanut Uudenmaan ELY-keskukseen seuraavat hanketta koskevat asiakirjat. Asiakirjan nimen perässä on ilmoitettu päivämäärä, jolloin se on saapunut ELY-keskukseen:

- Pyyntö YVA-harkinnasta (12.11.2020)

9.7.2021

- Pellonparannussuunnitelma (12.11.2020)
- Liite 1, kartta kiinteistöistä, ojista ja hyötyalueesta (12.11.2020)
- Pellon täyttösuunnitelma 12.11.2020 (12.11.2020)
- Vihdin yhdyskuntatekniikan lausunto tiesuunnitelman mukaisesta tienrakentamisesta (12.11.2020)
- Vihdin yhdyskuntatekniikan lisälausunto tiesuunnitelman mukaisesta tien rakentamisesta (12.11.2020)
- Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto ylijäämämaa-ainesten käytön ja pellonparannustoimenpiteiden lupatarpeista (12.11.2020)
- Täydennys lausuntopyyntöön YVA:n tarpeellisuudesta (20.1.2021)
  - Liite 1 Verisuon maankaatopaikka (20.1.2021)
  - Liite 2 tielinjaus (20.1.2021)
  - Liite 3 Pellon täyttösuunnitelma (20.1.2021)
  - Liite 4 Pellon korjattu suunnitelma (20.1.2021)
  - Liite 5 Täytön etenemisen leikkauspiirros (20.1.2021)
- Lisätäydennys lausuntopyyntöön YVA:n tarpeellisuudesta (24.1.2021)
  - Enäjärven vedenlaatu 2019 (24.1.2021)
  - Enäjärven vedenlaatu 2020 (24.1.2021)
- Hankkeesta vastaavan vastine (23.6.2021)
  - Hankkeesta vastaavan lausunto (23.6.2021)
  - Liito-oravan esiintyminen alueella (23.6.2021)
  - Viitasammakkoselvitys (5.7.2021) (23.6.2021)
  - Liikennemäärälaskenta piste 5 – Naarapajantie (23.6.2021)
  - Liikennemäärälaskenta piste 6 – Pillistötie (23.6.2021)

ELY-KESKUKSEN RATKAISU

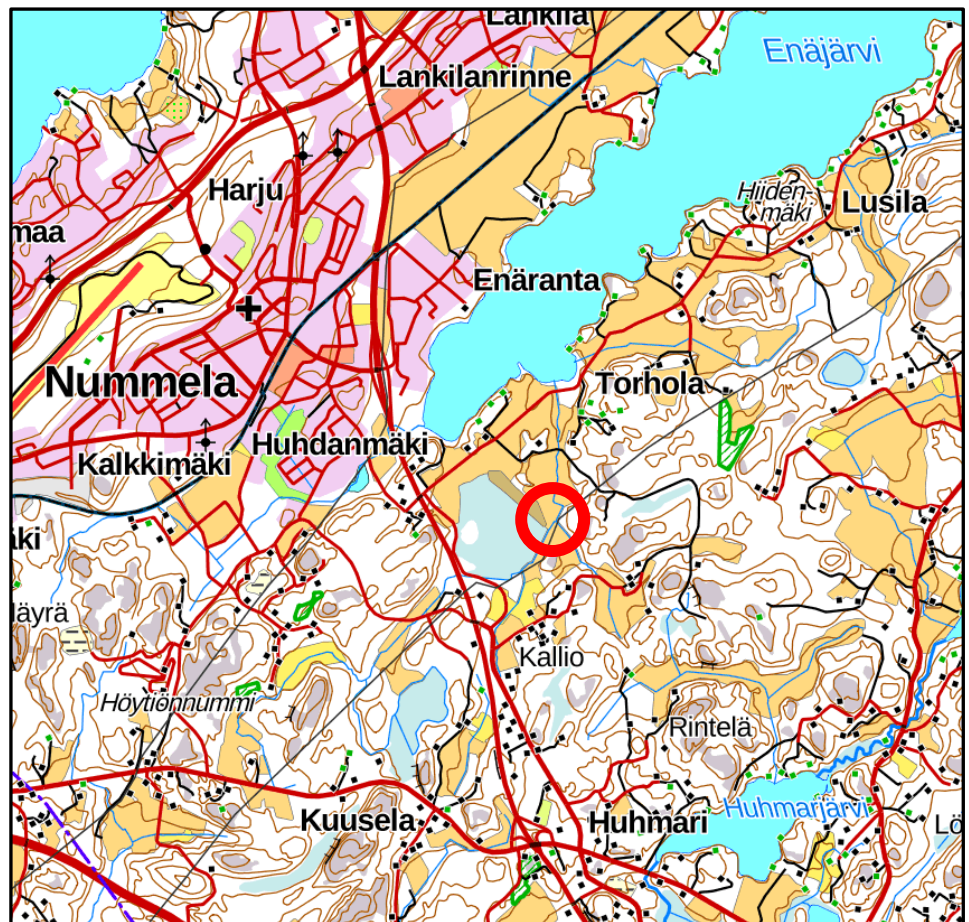
Päätöksessä kuvattuun pellonparannushankkeeseen Vihdissä sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Hankkeen ja sen ympäristövaikutusten kuvaus sekä asian käsittely ja ELY-keskuksen ratkaisun perustelut on esitetty seuraavassa.

HANKKEESTA VASTAAVAN ESITTÄMÄ KUVAUS HANKKEESTA

Sijainti ja toiminnan kuvaus

Hankealue sijaitsee Vihdissä Enäjärven eteläpuolella noin 2 kilometrin päässä Nummelan keskustasta.

Kuva 1. Hankkeen sijainti, kohde merkitty punaisella ympyrällä, ei mittakaavassa (Kartta: Maanmittauslaitos 2021).

Pellonparannusalue on noin 8 hehtaarin peltoalue. Korotettava pelto on alavaa aluetta, joka on osan aikaa veden peittämää, ja alusmaa on kantamatonta ja pehmeää. Lähes kuivuneena peltoalueen pinta on noin tasolla +49... +49,50. Enäjärven vedenpinta on keskimäärin noin tasolla +49,40. Maatalouspellon korotussuunnitelmassa peltoa on suunniteltu korotettavaksi tasolle +52,00. Kun poistettu humusmaa levitetään takaisin pellon pintaan kasvualustaksi, pellon lopullinen korkotaso olisi arvion mukaan noin +52,00...+52,50.

Pilaantumattomia ylijäämämaita hyödynnetään pellonkorotuksessa laskennallisesti noin 240 000 k-m³, kun korotus on kolme metriä. Ottaen huomioon poistettavan pohjamaan keskiarvon, voi lisähyödyntämismäärä olla tämän lisäksi tarvittaessa noin 240 000 k-m³. Arvioitu tarvittavien maa-ainesten kokonaismäärä olisi silloin 240 000–480 000 k-m³. Vuosittainen hyödyntämismäärä on mahdollisuuksien mukaan joko 51 000 t/a tai 100 000 t/a. Tällöin ns. hankkeen rakentamisaika voi olla noin 4–15 vuotta.

Pellonparannuksesta aiheutuvat liikennesuoritteet (10–40 m³/suorite) ovat hyödyntämismäärällä 51 000 t/a noin 3–13 suoritetta työpäivässä ja 100 000 t/a hyödyntämismäärällä noin 6–26 suoritetta päivässä. Nykyinen yhdistelmäajoneuvon kuorman paino voi olla 76 t (n. 50 m³), jolloin suoritteiden määrä päivässä olisi vain 2–5 kpl, mikäli kaikki aines kuljetettaisiin isoilla yhdistelmillä. Toiminta-ajan pidentyessä aineksen saatavuudesta johtuen liikennesuoritteiden määrä työpäivää kohden pienenee vastaavasti.

Alueen ympäristö on haja-asutusaluetta peltoineen ja metsineen, maataloustoimintaa. Alueelle johtavan tien läheisyydessä on omakotitaloja. Alueen koillispuolella on pohjavesialue ja yksityisen maanomistajan suojelemana luonnonsuojelualue. Hulevedet valuvat hankkeen peltojen alueelle etelästä kerääntyen.

Hanketta koskevat lupahakemukset ja muut viranomaismenettelyt

Hankkeesta vastaavan mukaan Vihdin kunnan ympäristövalvonta on edellyttänyt hankkeelta ympäristölupaa. Esittämänsä suunnitelman mukaan hanketoimija aikoo nyt useista syistä hakea ympäristölupaa hyödyntämismäärillä 51 000 t/a tai 100 000 t/a, jolloin hakemuksen käsittelee aluehallintovirasto. Aikaisempia lupahakemuksia pellonkorotushankkeesta ei ole ollut.

ELY-keskus on antanut lausunnon hankkeen tilan hankkeiden luvanvaraisuuksista 2.10.2020.

Asiaan liittyvät muut hankkeet ja suunnitelmat

Asiaan ei hankkeesta vastaavan selvityksen mukaan liity muita hankkeita tai suunnitelmia. Samalla tilalla on vireillä Verisuon maankaatopaikan hanke. Verisuon maankaatopaikan ympäristölupa on vireillä Etelä-Suomen aluehallintovirastossa.

UUDENMAAN ELY-KESKUKSEN ANTAMA LAUSUNTO YLIJÄÄMÄ-MAA-AINESTEN KÄYTÖN JA PELLONPARANNUSTOIMENPITEIDEN LUPATARPEISTA HANKKEESSA

Hankkeesta vastaava pyysi 11.7.2020 Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa Vihdissä kiinteistöillä ja näiden ympäristössä tehtävien toimenpiteiden lupatarpeista. Lausuntopyynnössä käsiteltyjä alueella käynnissä olevia tai suunniteltuja toimenpiteitä olivat mm. tien rakentaminen ja siihen liittyvien vastapenkereiden teko, välivarastointikentän rakentaminen ylijäämämaista, pelto-ojien aukaiseminen ja siihen liittyvä ajoreitin rakentaminen sekä pellon korottaminen ylijäämämailla.

ELY-keskus totesi lausunnossaan (2.10.2020) hankkeen ympäristöluvan tarpeesta seuraavaa:

Ympäristönsuojelulain liitteen 1 ja 2 mukaan ympäristölupa tarvitaan jätteen laitos- tai ammattimaiseen käsittelyyn. Tämä koskee myös jätteeksi luokiteltavien maa-ainesten hyödyntämistä.

Rakentamisessa syntyvien ylijäämäämaa-ainesten jäteluonnetta arvioitaessa sovelletaan jätelain 5 §:n mukaista jätteen yleistä määritelmää. Rakentamisessa pois kaivettu maa-aines, joka ei ole pilaantunutta ja joka käytetään varmasti ja suunnitelmallisesti ja jokseenkin välittömästi joko sellaisenaan taikka seulomalla tai muulla vastaavalla tavalla esikäsiteltynä rakentamiseen kaivupaikalla tai muualla, harvoin täyttää jätteen yleiset tunnusmerkit.

Mikäli hankkeissa täyttyvät edellä mainitut ylijäämämaa-aineksen jäteluonnetta arviointikriteerit ja muut reunaehdot rakenteen tarpeellisuudesta ja hyödynnettävän maa-aineksen määrästä, ei niissä ole kyse jätteeksi luokiteltavien maa-ainesten käsittelystä eikä toiminta vaadi ympäristölupaa jätteen käsittelyyn. ELY-keskus ei pysty ottamaan kantaa ylijäämämaiden tarpeelliseen määrään

kyseessä olevissa hankkeissa, mutta toteaa, että lähtökohtaisesti ylijäämämaiden käytössä kyseessä olevissa rakentamishankkeissa ei siis ole kyse jätteeksi luokiteltavien maa-ainesten käsittelystä, kunhan em. kriteerien täyttymisestä huolehditaan.

HANKKEESTA VASTAAVAN ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA JA ESITYKSET LIEVENTÄMISKEINOISTA

Pintavedet

Hanketoimijan arvion mukaan pintavesiin ei kohdistu oleellisia päästöjä. Pellonkorotushanketta kiertää olemassa oleva avo-oja, jonka reunoille rakennetaan koneella kuljettava penkka, jota kautta oja saadaan avattua ja pidettyä kunnossa. Kun etelästä valuvat valumavedet ohjataan avo-ojia pitkin korotettavan peltoalueen ohi, jää ravinnehuhtouma järveen tämän alueen osalta olemattomaksi. Tuleva tilanne siten parantaa järven ravinnetilaa ja hulevesien hallintaa alueella.

Pellonparannusalueella oleva vesi johdetaan rakennettavan louhehiekkapenkereen kautta ojaan pellon täytön edetessä. Vedet laskeutuvat ja kiintoaineet jäävät täyttöalueelle, vesien suotautuessa ja virratessa Reuhoonlahteen laskevaan ojaan. Kun purkuvedet suodattuvat louhe- ja hiekkapenkereen läpi, kiintoaineita ja sitä kautta ravinteita ei pääse purkautumaan vesistöön. Koko pellonkorotusalue toimii näin laskeutusaltaana, joka pienenee jatkuvasti täytön edetessä.

Päästöt ilmaan ja melu

Toiminnassa syntyy vähäisiä pölypäästöjä mullan ja maan käsittelyssä sekä kulkuväyliltä. Maankäsittelyn toiminta-alue on noin 300-700 metrin etäisyydellä lähimmästä omakotitalosta ja sen oleskelualueista ja välissä on suojaavaa maastoa, kallioinen mäki, jolloin oleellista pölyhaittaa ei pääse etäisyyden ja toiminnan vähäisyyden vuoksi kantautumaan mahdollisiin häiriintyviin kohteisiin. Kuivina aikoina teitä ja kulkuväyliä kastellaan suolalla tai vedellä.

Toiminta on hyvin vähäistä ja sille ei ole olemassa säädösten tai ohjeiden mukaan hiukkaspitoisuusmittauksia. Verisuon alue on myös taajama-alueen ulkopuolella.

Toiminnan aiheuttama melutaso on alhainen, koska alueella ääntä aiheuttavat toiminnot ovat lähinnä kuormaus ja kuormien purku sekä koneiden liikkuminen. Äänitaso on melko tasaista ja vähäistä eikä toiminnasta aiheudu äkillisiä, voimakkaita ääniä. Melutason alentamiselle ei ole erityisiä tarpeita kehittää toimia tai tekniikoita.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen sekä vaikutukset luontoarvoihin.

Päästöt maaperään voivat aiheutua vain poikkeuksellisissa tilanteissa. Öljyvuojojen varalle alueella pidetään imeytysainetta tai -mattoja sekä lapio ja säkkejä. Öljytuotteita ei varastoida alueella.

Vaikutuksia pohjaveden laatuun tai korkeuteen ei synny, koska toiminnassa ei toimita pohjavesitasolla. Tankkaukset suoritetaan huolellisesti ja tarvittaessa irrallisen ylivuotokaukalon tai imeytysmaton päällä, jolloin tankkauksesta ei synny päästöjä tai jos päästöjä syntyy, ne ovat heti korjattavissa talteen ennen niiden pääsyä maaperään ja pohjaveteen.

Ainoa eläinlaji, joka pellonkorotusalueella voi elää, on viitasammakko. Muita luontoarvoja ei ole eikä muuta lajistoa ole havaittu. Kartoitettu liito-oravan elinalue ei sijaitse hankealueella tai sen vaikutusalueella. Hankealueella ja sen lähialueella ei ole viitasammakkoa lukuun ottamatta havaittu luontoarvoja.

Viitasammakon osalta on tehty selvitys keväällä 2021. Selvityksessä havaittiin viitasammakon soidinalue pellonparannusalueen keskellä sijaitsevasta ojasta. Selvityksen mukaan viitasammakon lisääntymispaikan olemassaolo ei estä pellon korotusta koillisella ja luoteisella peltolohkolla, eikä myöskään suuressa osassa eteläistä lohkoa. Myöskään valtaojien puoleisia reunaosia n. 30 metrin etäisyydellä ei käytetä maamassojen varastointiin.

Aineistossa esitetään seuraavat toimenpiteet ja tarkennukset pellonparannussuunnitelmaan viitasammakon lisääntymispaikan säilyttämiseksi:

- Ennen pellonparannustoimenpiteiden aloittamista viitasammakon lisääntymispaikka ja sen suoja-alue 20 metrin säteellä merkitään ja rauhoitetaan kokonaan. Lisäksi maastoon merkitään lisääntymispaikasta n. 100 metrin päähän tehtävän reunapenkan sijainti. Reunapenka rakennetaan talviaikana (lokakuu - maaliskuu)

- Valtaojien reuna-alueilla ei varastoida maita.
- Peltoalueita reunustava penkka toteutetaan ennen täyttötoimenpiteiden alkamista talviaikana, jolloin estetään tarkoituksenmukaisesti ja suunnitelmallisesti kiintoainepäästöjen pääsy viitasammakon lisääntymispaikalle.
- Eteläisen peltolohkon täytöt suoritetaan talviaikana välillä lokakuusta huhtikuun alkuun.
- Tehtyjen toimenpiteiden asianmukaisuus tarkistutetaan luontoselvittäjällä riittävän ajoissa ennen viitasammakon talvehtimisen päättymistä.
- Vastaavasti alun perin suunnitellun louhepenkan (suodatus, jossa pellontäytön vedet syrjäytyvät suodatuksen läpi ojalinjalle) tarkempi sijainti ja asianmukaisuus tarkistutetaan luontoselvittäjällä.

Lievennystoimenpiteenä toteutetaan selvityksessä ohjeistetut uudet lammikot viitasammakolle. Pellonparannushankkeella ei näin ollen ole negatiivisia vaikutuksia alueen suojelutarvetta vaativiin luontoarvoihin, kuten edes alueella löydettyyn viitasammakkoon.

Yhteisvaikutukset

Hankkeella on Verisuon maankaatopaikan kanssa liikenteellisiä yhteisvaikutuksia. Liikenne ja kuljetukset käyttävät samaa kuljetusreittiä kulkiessaan Verisuon maankaatopaikalle ja pellonparannushankkeelle. Hanketoimijan mukaan kuljetukset eivät kuitenkaan ole kovin samanaikaisia. Uuden Verisuontien varrella ei ole asutusta. Tien alkupäähän sen eteläpuolelle on lupa rakentaa meluvallia pilaantumattomista ylijäämämaista (n. 15 000 m³). Verisuolle johtava tie on toteutettu Torholansuontieltä ja suoraan tien varrella ei ole asutusta. Verisuontieltä on noin 100 metrin etäisyys tietä lähimpänä oleviin asuinkiinteistöihin. Meluvallien rakentaminen myös muihin tien varren kohtiin on mahdollista.

Lieventämistoimet

Hanketoimijan arvion mukaan pellonparannushanke parantaa peltoalueen tilaa ja vähentää oleellisesti nykyisen peltoalueen päästöjä Enäjärveen. Hanke on suunniteltu siten, että yläpuolelta tulevat valumavedet johdetaan jatkossa olemassa olevia

9.7.2021

kunnostettavia uomia pitkin valumajärveen siten, että vedet eivät pääse kulkemaan enää peltoalueen poikki. Peltoalue eristetään reunaojista tekemällä reunaojan ja pellon väliin penkka tiiviistä maa-aineksista, joiden läpivirtaamaa ei pääse tapahtumaan. Ojien risteymäkohtaan keskelle peltoaluetta tehdään sepelilouhepenkka, jonka läpi suodatetaan kaikki peltoalueella seisovat vedet. Vedessä oleva kiintoaines jää pellolle. Pintavesien laatua tarkkaillaan ja tarvittaessa humuksen ja kiintoaineiden laskeutumista ja veden kirkastumista voidaan edistää esim. ferrisulfaatin lisäämisellä.

Pellon pohjalta poistettavat löyhät humusmaat välivarastoidaan kuivalla peltoalueella, jota reunustamaan tehdään pintavesiä ohjaavat reunapenkat tiiviistä maa-aineksista, jotta välivarastoitavasta aineksesta syntyvät valumat eivät päädy hallitsemattomasti reunaojastoon, vaan kuivatusvedet ohjataan peltoalueen keskelle, josta ne ohjataan suodatuspenkan läpi ojastoon hallitusti. Tällöin kuivatettavista välivarastoitavista maista ei pääse syntymään päästöjä reunaojiin ja sitä kautta pintavesiin.

Toiminnan melu ja pölypäästöt ovat hyvin vähäiset. Pölypäästöjä ei synny pellonparannustoiminnasta, koska ylös nostettava maa-aines on kosteaa eikä näin ollen pölise. Täytettävät maa-ainekset ovat ylijäämämaita, joissa ei ole pölisevää hienoainesta samalla tavalla kuin neitseellisissä maa-aineksissa. Pölyämistä voi esiintyä tien käytöstä kuivana kesäaikana, mutta sitä ehkäistään tehokkaalla ja usein toistuvalla teiden kastelemisella. Häiritsevää melua ehkäistään rajoittamalla toiminta päiväsaikaan normaaliin toiminta-aikaan ja rauhoittamalla pyhät ja viikonloput. Melua aiheuttavia työvaiheita on melko vähän.

Käytettäviltä ylijäämämailta edellytetään puhtaustodistukset. Tällöin puhtaudentarkkailu on mahdollisimman varmaa ja luotettavaa. Alueelle ei oteta vastaan ylijäämämaita, vaan ne hankitaan itse.

ASIAN KÄSITTELY

Viranomaisten kuuleminen

Uudenmaan ELY-keskus on 18.3.2021 pyytänyt Vihdin kunnan ympäristönsuojelun ja -valvonnan sekä kaavoituksen kannanottoa YVA-menettelyn tarpeellisuudesta:

Ympäristövalvonnan ja kaavoituksen näkemyksen mukaan ELY-keskuksella on vastuu sen arvioinnista, voiko hankkeen tilalla vireillä olevilla hankkeilla olla kokonaisuutena sellaisia yhteisvaikutuksia, että niihin tulisi soveltaa YVA-menettelyä. Ympäristövalvonta ja kaavoitus tuovat tiedoksi huomioon otettavaksi seuraavia asioita YVA-menettelyn tarpeellisuuden arvioinnissa.

Ympäristövalvonnan näkemyksen mukaan hanketilalla käynnissä olevilla ja suunnitteilla olevilla hankkeilla voi olla merkittäviä ympäristövaikutuksia, etenkin kun hankkeiden yhteisvaikutusta tarkastellaan. Erityisesti haittoja voi syntyä naapurustolle ja liikenteen kuljetusreitillä olevalle asutukselle (melu, pöly, liikenne), vesistölle ja luontoarvoille.

Ympäristövalvonta toi esiin, että hanketilalla käynneissä olleista hankkeista on tullut runsaasti yhteydenottoja kuntalaisilta syksystä 2019 alkaen. Yhteydenotot lähistöllä asuvilta ovat koskeneet melua, pölyä, liikenneturvallisuutta ja vettymishaittoja. Ajoittain on tullut yhteydenottoja myös kauempana asuvilta asukkailta, joiden asutuksen ohitse raskasta liikennettä on kulkenut. Teillä on myös muuta raskasta liikennettä eikä kaikki valituksen kohteena ollut liikenne ole johtunut hanketilan hankkeiden aiheuttamasta liikenteestä. Ympäristövalvonta katsoo, että liikennemäärät ovat merkittävässä osassa arvioitaessa hanketilan hankkeiden yhteisvaikutuksia.

Ympäristövalvonta katsoo, että hankkeen vesistövaikutuksia ei ole selvitetty riittävästi. Lisäksi ympäristövalvonta katsoo, että hanketilalla tulisi tehdä laskennallinen vesistökuormitus ja vaikutusarvio nyt suunnitteilla oleville ja jo käynnissä oleville hankkeille ja niiden yhteisvaikutuksille.

Ympäristövalvonta nostaa esiin, että hankealueen läheisyydessä sijaitsee arvokkaita luontokohteita ja katsoo, että hakijan tulisi selvittää alueiden nykyiset luontoarvot, jolloin hankkeiden vaikutukset ja niiden merkittävyys voidaan arvioida. Lisäksi Enäjärveen tulevissa lasku-uomissa esiintyy viitasammakkoa. Viitasammakon esiintyminen myös tällä suunnitelma-alueella olisi syytä selvittää.

Kaavoitus nostaa esille, että hakijan täydennyksessä esittämä uusi liittymä Porintielle (VT 2) on Etelä-Nummelan osayleiskaavatyön

yhteydessä ELY-keskuksen kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella epätodennäköinen.

Ainoa alueella voimassa oleva kaava on maakuntakaava, eikä alueella ole tällä hetkellä vireillä asema-, osayleis- tai yleiskaavaa.

Lisäksi ympäristövalvonnan ja kaavoituksen yhteislausunnossa tuotiin esille, että kyseisellä tilalla on viime vuosina ollut, tai on parhaillaan, useita hankkeita vireillä rakennusvalvonnassa, kaavoituksessa ja ympäristövalvonnassa. Osa hankkeista on vedetty pois kunnan käsittelystä.

Vihdin ympäristövalvonta ja kaavoitus toivat esiin, että hankkeiden yhteydessä kuntaan on toimitettu useita huomautuksia. Huomautuksissa on kiinnitetty huomiota alueelle jo muodostuneen toiminnan aiheuttamaan liikennöintiin ja siitä koettuun merkittävään melu-, pöly- ja värinähaittaan käytettyjen teiden lähiympäristössä. Huomautuksissa on todettu, että rekkaliikenne kulkee kapeaa, mäkistä ja mutkaista tietä, jonka kunto heikkenee raskaan liikenteen johdosta. Huolta on aiheuttanut myös hankkeiden vaikutus Enäjärven tilaan.

Hanketilan alueella, johon pellonparannushanke sijoittuu, on ollut merkittäviä vettymis- ja tulvahaittoja etenkin talvella 2019/2020. Tilalle rakennetun yksityistien rakentaminen on todennäköisesti vaikuttanut vettymishaitan lisääntymiseen osalla aluetta. Vettymis- ja tulvahaittojen syntyyn on kuitenkin todennäköisesti monia tekijöitä.

Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Uudenmaan ELY-keskus on 7.5.2021 varannut hanketoimijalle mahdollisuuden antaa vastine saadusta kannanotosta. Vastineen lisäksi pyydettiin täydentämään jo toimitettua aineistoa kuvauksella lähialueiden arvokkaista luontokohteista ja arviolla niihin mahdollisesti kohdistuvista haittavaikutuksista. Lisäksi pyydettiin selvitystä viitasammakoille soveltuvista ympäristöistä hankealueella ja sen vaikutusalueella. Hankkeesta vastaava lähetti vastineensa 23.6.2021.

Hankkeesta vastaava toteaa, että alueelle tehdyissä kaavoituksellisissa selvityksissä kunta on suunnitellut alueelle maankaatopaikkaa ja sopinut maanomistajan kanssa myötävaikutussopimuksesta maankaatopaikan perustamiseksi.

Kaavoitus ei maankaatopaikan osalta ole ollut välttämätön eikä maankäytöllisiä esteitä tai haittoja ole.

Vastineessa todetaan, ettei lainvoiman saanut tielinja liity YVA-tarpeen tapauskohtaisen harkinnan käsittelyyn. Hankkeesta vastaavan mukaan ojalinjoja ei ole muutettu eikä olla muuttamassa. Lisäksi hankkeesta vastaava toi esiin, että oja ei voida perata ilman, että niiden viereen rakennetaan koneella kuljettava penkka talviaikana, ja että kunnan yhdyskuntatekniikka on edellyttänyt reunapenkan tekoa, jotta oja voidaan aukaista.

Hankkeesta vastaava katsoo, että lausunnossa ei ole perusteltu väitettä vesistökuormituksesta ja toteaa, että ravinnepäästöjen teoreettinenkaan määrä ei tässä tapauksessa ole sellainen, joka vaikuttaisi luontoympäristön sietokyvyn alentumiseen YVA-tarpeen käynnistäen.

Viitasammakon osalta on tehty asianmukainen selvitys Faunatica Oy:n toimesta. Selvityksen mukaan viitasammakon lisääntymispaikan olemassaolo ei estä pellon korotusta koillisella ja luoteisella peltolohkolla eikä myöskään suuressa osassa eteläistä lohkoa. Vastineessa esitettiin myös toimenpiteet ja tarkennukset pellonparannussuunnitelmaan viitasammakon lisääntymispaikan säilyttämiseksi sekä todettiin, että lieventämistoimena toteutetaan selvityksessä ohjeistetut uudet lammikot viitasammakolle. Hankkeesta vastaava katsoo, että pellonparannushankkeella ei näin ollen ole haitallisia vaikutuksia alueen suojelutarvetta vaativiin luontoarvoihin, kuten alueella löydettyyn viitasammakkoon.

Hankkeesta vastaava toteaa, että pellonparannusta ei toteuteta samanaikaisesti vireillä olevan maankaatopaikkahankkeen kanssa. Ainoa yhteisvaikutus voi teoriassa olla liikenne, mutta hankkeesta vastaavan mukaan liikennettä ei kulje samanaikaisesti pellonparannukselle ja maankaatopaikalle eli liikenne ei kaksinkertaistu. Liikenteen osalta korjattiin myös lisätäydennyksessä esitettyjä liikennemääriä.

Pellonparannustoiminta on väliaikaista ja kestää alle 10 vuotta. Pellonparannustoiminnan aikana ei ole samanaikaista päällekkäistä maankaatopaikan toimintaa. Toiminnallista yhteyttä alueilla ei ole ja toiminnoilla on mm. omat välivarastointipaikat. Samoja koneita, kuten pyöräkuormaajaa ja kaivinkonetta voidaan käyttää kummallakin alueella ja siitäkään syystä toimintoja ei suoriteta

samanaikaisesti. Toiminta-ajan esim. pidentyessä (aineksen saatavuuden mukaan) liikennesuoritteiden määrä työpäivää kohden pienenee.

Vastineessa todetaan, että ylijäämämaan hyödyntäminen ei tarvitse ympäristölupaa ja suunnitelmallinen hyödyntäminen ei myöskään ole maankaatopaikkatoimintaa, joka edellyttäisi YVA-menettelyä tietyn kapasiteetin ylittäessään. Hankkeesta vastaava voi kuitenkin itse päättää hakea toiminnalle maankaatopaikan ympäristöluvan, vaikka hanke olisi luonteeltaan ylijäämämaan hyödyntämistä.

Maastokartalle hyödyntämispaikka on merkitty peltoalueeksi ja selvityksistä käy ilmi, että peltoalue jää usein tulvaveden alle pitkäksi aikaa ja on sen takia pohjamaaltaan muodostunut epästabiiliksi ja täysin kantamattomaksi raskaille maatalouskoneille. Nykyisellään maa on tappiollista maataloustoiminnalle ja aiheuttaa jatkuvaa eripuraa vettymisongelmia kärjistämällä.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

Päätöksessä kuvattuun pellonparannushankkeeseen Vihdissä sovelletaan ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

YVA-menettelyn soveltaminen hankeluettelon perusteella

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin sovelletaan aina arviointimenettelyä, on määritelty YVA-lain liitteenä 1 olevassa hankeluettelossa.

Harkittaessa YVA-menettelyä pellonparannushankkeessa, on aina harkittava, onko kyseessä maa-aineksen hyödyntäminen vai loppukäsittely eli maanläjitys. Sen arviointi, onko toiminnassa kyse jätteen hyödyntämisestä vai loppukäsittelystä, edellyttää kokonaisvaltaista ja tapauskohtaista toteutettavan hankkeen tarkastelua. Lainsäädäntö ei sisällä täsmällisiä vaatimuksia siitä, millaisen tunnusmerkistön valossa jätteen käsittelyä on tarkasteltava, kun arvioidaan, onko kyse ensisijaisesti jätteen

hyödyntämisestä vai loppukäsittelystä. Arviossa on otettava huomioon useita eri seikkoja.

Ympäristöministeriön muistion ”Kaivetut maa-ainekset – jäteluonne ja käsittely” mukaan perusteita sille, että pellon viljeltävyyden parantamiseen käytettävä pilaantumaton maa-aines ei ole jätettä, voivat olla muun ohella seuraavat seikat:

- kaivettu maa-aines aidosti korvaa kyseiseen tarkoitukseen käytettävää muuta ainetta;
- maa-aineksen käytöstä on suunnitelma;
- maa-aines vastaa laadultaan sellaisia maa-aineksia, joita muutoinkin voitaisiin käyttää mainittuun tarkoitukseen kyseisellä peltoalueella;
- kaikkien pellolle toimitettavien maa-ainesten pilaantumattomuus varmistetaan riittävällä laadunvarmistusjärjestelmällä;
- maa-aineksen käyttö täyttää kaikki asiaankuuluvat kyseistä tuotetta sekä ympäristön- ja terveydensuojelua koskevat vaatimukset; sekä
- toiminnasta ei kokonaisuutena arvioiden aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Hanketta kuvaavissa asiakirjoissa esitetyn perusteella vaikuttaa siltä, että pellonparannukselle on sinällään todellinen tarve laajasti vettyneen peltoalueen takia. Sen sijaan asiakirjoissa ei ole esitetty, miten kyseisillä peltoaloilla on aiemmin harjoitettu peltoviljelyä, miten sitä on tarkoitus harjoittaa parannuksen aikana ja miten parannustoimet vaikuttavat viljelyyn ja miten parannus vaikuttaa peltoviljelyyn jatkossa muutoin kuin pellonkorotuksen myötä tapahtuvan kuivumisen osalta. Pellonparannuksen vaikutusta varsinaiseen viljelytoimintaan ei siis ole arvioitu, eikä myöskään maa-ainesten määrää ole perusteltu viljelyn tarpeiden suhteen. Korkein hallinto-oikeus on pellon viljelyolosuhteiden parantamista pilaantumattomilla maa-aineksilla koskevassa vuosikirjapäätöksessään (KHO:2021:95) linjannut, että pellonparantamiseen tarvittavien maa-ainesten määrän viljelytekninen tarve tulee aina osoittaa asianmukaisilla selvityksillä. Uudenmaan ELY-keskus tulkitsee, että vaikka vettymishaitta on ilmeinen, ei hankkeessa ole esitetty riittäviä perusteita

9.7.2021

hyödynnettävän määrän todellisesta viljelyyn perustuvasta tarpeesta. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että aineistossa kuvatun alueen ojaston tukkeutumisongelman takia on epävarmaa, mikä pellon viljeltävyys olisi tilanteessa, jossa ojasto toimisi tarkoituksenmukaisesti.

Aineistossa on esitetty pellonkorotusalueen laajuus ja keskimääräinen pellonpinnan nykyinen korkeustaso ja kerrottu tavoiteltu lopputilanteen korkeustaso. Lisäksi on kuvattu Enäjärven normaali vedenpinnan korkeus. Mitään tarkempia tietoja laskelmista ei ole esitetty. Näiden tietojen perusteella ei ole yksiselitteisesti mahdollista arvioida, käytetäänkö muualta tuotavaa ylijäämämaata rakenteessa vain se määrä, joka on tavoiteltavan hyödyllisen vaikutuksen aikaansaamiseksi tarpeen. Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että harkintaa varten toimitetussa aineistossa ei ole pystytty perustelemaan hankkeessa tarvittavien maa-ainesten määrää kokonaisuudessaan.

Hankkeesta on esitetty yleispiirteinen hyödyntämissuunnitelma. Arvioitaessa maa-aineksen jäteluonnetta yksi keskeinen arviointiperuste on jatkokäytön suunnitelmallisuus. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että käyttö perustuu viranomaisen päätökseen tai lupaan. Suunnitelman tarkoituksena on osoittaa, että maa-ainekselle on aito tarve eli maa-aines korvaa aidosti kyseiseen tarkoitukseen käytettävää muuta-ainesta. Hankkeesta vastaavan esittämä hyödyntämissuunnitelma ei suoraan vertaudu viranomaisen hyväksymään suunnitelmaan tai lupaan vaan sen perusteella on tarkoitus vasta hakea viranomaisen lupaa toiminnalle. Sinällään pienimuotoinen pellon parantaminen sekoittamalla peltoon maa-aineksia, on normaalia maatalouteen liittyvää toimintaa, joka ei yleensä edellytä erityisiä lupia tai suunnitelmia. Tässä hankkeessa ei kuitenkaan ole kyse pienimuotoisesta pellonparantamisesta.

Sinällään kysymys vuosittaisesta hyödyntämismäärästä on tämän hankkeen suhteen tekninen, koska korottamiseen tarvittavan maa-aineksen määrä on sama molemmissa vaihtoehdoissa, vain vuosittainen hyödyntämismäärä on erilainen. Vuosittainen hyödyntämismäärä määrittää hankkeen keston, joka on tietysti pienemmällä hyödyntämismäärällä pitempi. Esitetty hyödyntämismäärä on pellonparannushankkeeksi kuitenkin poikkeuksellisen suuri ja sitä myötä myös toimintaan käytettävä aika on pitkä. Kun otetaan huomioon pellonparannushankkeen

aineistossa esitetyn mukainen suuri maa-aineksen määrä, toiminnan kokonaiskesto, peltoviljelyn parantamiseksi poikkeuksellisen suuri maaperän muokkaus sekä hankkeesta vastaavan muut hankkeet samalla tilalla on toimintaa Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan pidettävä laitospäätöksinä jätteenkäsittelyinä.

Kunnan selvityksen mukaan on ilmeistä, että hankealueella jo toteutuneet tai käynnissä olevat hankkeet ja toiminnot ovat aiheuttaneet häiriötä erityisesti liikenteen aiheuttaman melun, tärinän ja pölyämisen kautta. On todennäköistä, että vaikka aineistossa on arvioitu liikenteen määrä vähäiseksi, niin myös tässä päätöksessä käsitellystä pellonparannuksesta tulee aiheutumaan samoja alueita häiritsevää liikennettä. Vaikka pellonparannuksen liikenne ei olisi samanaikaista läheisen Verisuon maa-ainespuidon liikenteen kanssa, kulkevat kuljetuksen kuitenkin samoja reittejä alueelle ja häiritsevää liikennettä on jatkuvammin. Hankkeilla on yhteisvaikutuksia. Tämä vaikutustyyppi on tyypillinen myös maa-aineksen läjittämishankkeissa.

Kun otetaan huomioon pellonparannuksen toteuttamiseen tarvittava maa-aineksen suuri määrä, toiminnan pitkä kesto ja se, ettei tarvittavan maa-aineksen määrää ole pystytty perusteellamaan viljelyteknisen tarpeen suhteen, Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että hanketta on käsiteltävä maa-aineksen loppusijoittamisena. Tällöin molemmat hankkeesta vastaavan esittämät toteuttamisvaihtoehdot (vuosittainen hyödyntämismäärä 51 000 t tai 100 000 t) on katsottava suoraan YVA-lain liitteessä 1 esitetyn hankeluettelon kohdan 11 b) mukaisena toimintana ja YVA-menettelyä sovelletaan näin suoraan hankeluettelon perusteella eikä yksittäistapausharkinnan perusteella (YVAL 3 § 1 ja 2 mom.). Näin ollen Uudenmaan ELY-keskus ei myöskään arvioi tässä päätöksessä hankkeen aiheuttamien vaikutusten merkittävyyttä eikä niiden osalta esitettyjä lieventämistoimia.

Huomioitavaa on, että YVA-lain hankeluettelon mukaisilla hankkeillakaan ei aina ole merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankeluetteloon on koottu hanketyypit, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Hankeluettelon mukaisista hankkeista edellytetään kuitenkin aina ympäristövaikutusten arviointimenettelyä YVA-lain perusteella.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017):
2, 3, 12, 13 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä
(YVA-asetus 277/2017): 1 ja 2 §

Hallintolaki (434/2003): 34, 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta
valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muilla tahoilla ei ole valitusoikeutta tästä päätöksestä (YVA-laki 37 §
2 momentti).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään saantitodistuksella hankkeesta vastaavalle.

Uudenmaan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella
kuulutuksella. Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Uudenmaan ELY-
keskuksen verkkosivuilla ja ilmoitus kuulutuksesta julkaistaan Vihdin
kunnan verkkosivuilla.

Päätös julkaistaan sähköisesti ympäristöhallinnon verkkosivuilla
www.ymparisto.fi/yva-paatokset/ "Jätehuolto" -toimialan
päätöksissä.

Päätös lähetetään tiedoksi sähköisesti lausunnonantajille.

LISÄTIEDOT

Ylitarkastaja Annukka Engström, etunimi.sukunimi(a)ely-keskus.fi,
puh. 0295 021 112.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä
asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Annukka
Engström ja ratkaissut ylitarkastaja Erika Heikkinen.

9.7.2021

UUDELY/12528/2020

Liite

Valitusosoitus

Tiedoksi

Vihdin kunnan ympäristövalvonta
Vihdin kunnan kaavoitus